NĂM THỨ MƯỜI BA — SỐ THỨ 2399 — MỖI SỐ : 0$02 — NGÀY THỨ NĂM 19 MARS 1925

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE DU TONKIN
DÉPÔT LÉGAL INDOCHINE
N° 3396

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Một năm	Sáu tháng	Ba tháng	Một tháng
Các công-sở	8$00	4$00	2$00	0$80
Các làng và các tổng	6$00	3$00	1$50	0$60
Sáu tỉnh đầu xứ Bắc-kỳ	6$00	3$20	1$75	0$80
Các tỉnh khác	6$00	3$30	1$65	0$55
Trung-kỳ, Nam-kỳ và Cao-miên	6$00	3$00	1$50	0$50
Ngoại-quốc	12$00	6$00	3$00	1$00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. K. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large
Une seule insertion . . . 0$30 la ligne
Par contrat annuel . . .
Par centimètre en plus
insertion . . . . . 0$15 la ligne
Réclame dans la 1re page . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales . . 1$80 la ligne
On traite à forfait pour les contrats importants

Quan mình với dân mình

VI

Như đã giải trong bài trước, quan liêm hay là tham, nhân hay là ác đều có thể lấy cái thế lực xã-hội mà chuyển-di, nếu kiểu chính được cái dư-luận xã-hội khuynh-hướng cả về một mặt nhân liêm, thì không lo gì có quan tham quan ác. Song, có một điều khó là cái dư-luận không thể một lúc mà gây ngay nên được, cái thế-lực xã-hội không thể lấy cái ý kiện thiểu số người mà bồi đắp ngay thành được, mà trong cái thời kỳ dư-luận trong xã hội còn thiên lệch sai lầm, còn chưa biết lấy nhân liêm làm chuộng, chưa biết lấy tham ác làm nhơ, cái chủ-nghĩa kim tiền còn thịnh hành mà cái tân-hồn đạo-đức chưa hồi tỉnh được, thì quan vẫn ít liêm mà nhiều tham, ít nhân mà nhiều ác, những hàng ức hàng triệu quốc-dân ta — là gốc của nước, là các phần-tử họp lại mà thành nước đấy — hiền lành trung thực, không đủ cái năng-lực tự-vệ, không dám có cái manh tâm phạm thượng vẫn phải chịu trăm chiều khốn khổ về nỗi cú ăn thịt con. Lại còn một điều khó nữa là xã-hội nào cũng vậy, từ xưa đến nay, cái phong thói của một dân một nước tốt hay xấu, hay hay dở, đều quan-hệ ở tự người trên, người trên như gió, người dưới như cỏ, gió chiều nào thì cỏ cũng cứ chiều ấy lướt theo; mà người trên là ai ? ở những nước theo cái chế-độ quân-chủ như nước mình, thì trên vua dưới quan chính là cái luồng gió mạnh vô địch thổi khắp mọi chỗ quạt khắp mọi người, bốc ra thành khói, tung ra thành mây mà hun xông, mà dầm-thấm cả một nước một dân vào trong cái vòng khuôn hiếu thượng của mình, muốn sao muốn vậy; người trên đã không lấy nhân liêm làm chuộng, không lấy tham ác làm sỉ, thì trong xã-hội làm sao gây nên được cái dư-luận cổ danh tư nghĩa, trọng đức khinh tài. Than ôi ! mong về cái thế-lực dư-luận để ngăn giữ cho khỏi có quan ác quan tham, mà nếu cái chỗ trung-tâm chủ-trì dư-luận ấy lại chính là cái chỗ chứa ác chứa tham, thì có khác gì mong thẳng Chích thẳng Cược dủ đức từ bi, mong con gấu con hùm hồi tâm lương-thiện, ngán thay mà cực thay !

Nay lại phải xét tới cái cỗi rễ dư-luận tự đâu mà gây được nên, cái thế-lực xã-hội tự đâu mà bồi đắp được thành, Đông tây cổ kim cũng cùng một nhân tâm ấy, cũng cùng một thiên-lý ấy, sao dư-luận lại có khi phải khi trái, phong tục lại có chỗ dở chỗ hay ? cùng một dân-tính nước Pháp mà sao có lúc khuynh-hướng về phe bảo-thủ, có lúc lại khuynh-hướng về phái tự-do ? cùng một dân-tính nước Tàu mà sao có lúc khuynh-hướng về chủ-nghĩa tôn vương, có lúc lại khuynh-hướng về tư-trào dân-chủ ? Cái cơ-vi thật là rất khó, mà vang thật rộng, bóng thật xa. Nước Pháp đương còn lúc vượng hãu chuyên hoạnh, quyền thế hách dịch, muôn họ nín hơi, ông Mạnh-đức-tư-cưu (Montesquieu), ông Lư-thoa (J. J. Rousseau) lấy tư-cách một kẻ thư-sinh bó gối ngồi nhà viết một vài quyển sách con-con, mà biết đâu một bộ Pháp-ý, một quyển dân-ước để lại về sau, thành cái ngòi lửa cách-mệnh cho cả thế-giới. Nước Tàu mấy trăm năm về trước, hai chữ « vương-chinh » ở đầu sách Xuân-thu, cả nước phụng làm thiên-kinh địa-nghĩa, đến có kẻ đất cả mười họ mà tuẫn nạn chúa, chết cả một nhà mà tùng mệnh vua, ai còn biết dân-quyền là cái gì, bình-đẳng là cái gì, trong khoảng có mấy chục năm trời, mấy anh vong-mệnh, kẻ làm báo người diễn-thuyết nói bàng-quơ ở giữa đường, mà cái tôn-nghiêm thần-khí, cái oai-quyền chí-tôn thình-linh quét đất hết ; nước Tàu bây giờ thật đã nhăn nhó về bình-đẳng, nheo nhóc về dân-quyền thì không còn biết thế nào đem lại được cái chế-độ quân-chủ như xưa nữa. Gớm không ? Cái tư-tưởng con người ta nó có một cái tính thần-bí thiêng-liêng, phát ra nhỏ không bằng sợi lông mà kết lại to quá hơn quả núi, âm-ỹ trong một vài người thì như sâu cuộn khúc mà truyền-đạt đến trăm ngàn kẻ thì nhưước vốc về đề ; ấy dư-luận vì thế mà gây nên, cái thế-cực xã-hội vì thế mà bồi đắp thành, chi-sĩ nhân-nhân sớ-đi dám cả gan tự phụ lấy dư-luận cứu bại, thanh-nghị phù suy là chắc cậy về đó.

Nhưng phải biết rằng cái tư-tưởng của con người ta không khỏi có khi sai lầm thiên-lệch, mà cái cơ phát động, sai một ly đi một dặm, lúc đã truyền đạt ra ngoài cái vòng u-ẩn thì như đứng trên dốc cao mà lăn hòn đá lớn, không ai còn có sức chẳn lại được nữa mà di hại cho nhân-tâm thế-đạo cũng vô cùng, cái dư-luận trong xã-hội sở-dĩ đến nỗi thiên lệch sai lầm, mà xã-hội bị hãm vào cái cảnh suy-đồi điên-tệ là thế. Nói ngay về một chuyện quan-trường ở xã-hội ta, cũng quan ấy, cũng dân ấy, mà trước kia vì cái tư-tưởng quí-danh tiết, trọng nhân-nghĩa gây nên được cái dư-luận không danh-tiết là tiện, không nhân-nghĩa là khinh, nhờ thế mà quan nhiều nhân ít ác, nhiều liêm ít tham, cái công-đức quan-trường ta đối với dân trước kia thật không phải nhỏ ; sau đây vì cái tư-tưởng lạc lợi, lấy cái khoái-lạc nhất thời làm thích mà không kể tới cái thống-khổ trong lòng, lấy cái lợi lộc trước mắt làm ham mà không kể tới cái họa-hại nỗi giống, cái dư-luận rẻ danh-tiết khinh nhân-nghĩa vì thế mà gây nên, trong xã-hội mới nảy ra nhiều quan ác quan tham mà dân phải cùng, nước phải đốn.

Nay muốn kiểu chính cái dư-luận sai lầm thiên lệnh ở xã-hội ta để ngăn giữ cho khỏi có quan tham quan ác, mà xã-hội mình được yên hưởng cái hạnh phúc hòa-bình, thì trước hết phải kiểu-chính cái lý-thuyết ở trong tư-tưởng mọi người, những lý thuyết lạc-đạo an-bần, kiến-lợi tư-nghĩa trước kia đã làm cho quan thanh dân an, nước nhà thịnh-vượng, ấy chính là những linh-đan thay ốc đổi hồn cho xã hội ta bây giờ cả đấy ; phát-dương cái tư-tưởng ấy là cái công việc của các nhà trước thuật, các nhà ngôn luận tức là công việc chung của tất cả thức-giả xã-hội ta.

T.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 17 Mars 1925

Nước Pháp với nước Anh

Quan Chamberlain tuyên bố với các đại-biểu báo quán rằng việc nước Đức vào hội Vạn quốc quan hệ ở chánh-phủ nước Đức. Ngài lại nói muốn tu phục lại nước Đức lắt là phải cho nước Đức dự vào hội Vạn-quốc.

Về cuộc hội-nghị thanh giảm quân bị nay mai sẽ đặt ở Washington, quan Chamberlain có nói nước Anh sẵn lòng dự cả các cuộc hội-nghị.

Dư luận nước Pháp rất lấy làm đẹp lòng về cuộc hội-kiến của hai quan Herriot Chamberlain. Hai ngài có bàn về đường cương giới Âu-châu trung-ương.

Quan Herriot nói khi điều đình mọi việc nên nghe nước Ba-lan trần thuyết mọi lẽ đã.

Về việc trú-binh ở đất Cologne, quan Herriot nói việc ấy có quan hệ mật thiết với việc bảo an và việc triệt quan bị.

Nước Pháp với nước Đức

Ngày hôm nay hai nước lại điều-đình với nhau để ấn định điều khoản bản giao ước tạm thời.

Nạn đình công ở nước Đức

Thợ hòa-xa ở các nhà ga chở hàng ở Hanovre và Brèmes lại đình công.

Nạn đình công ở nước Ý

Nghe đâu thợ kim-khí ở Turin Ý đã tuyên bố đình công.

Tin Trung-hoa

Trung-hoa mộ thải

Chánh phủ Trung-hoa dự bị phát hành một số ngân-khố trái đơn là ba chục triệu dollars.

Hoa kỳ và nước Anh tỏ tình bất p ục về việc nước Trung-hoa mộ thải hoàn lại bằng số tiền bồi khoản quyên phí về phần nước Đức trong một hạn ba năm thì hết.

Đường hỏa-xa Phụng-thiên

Chánh phủ Trung-hoa ưng chuẩn bản giao ước của nước Nga và Tịnh kinh kỳ với nhau về việc quản-trị đường hỏa xa đông-bộ.

Cuộc hội nghị thiện hậu

Cuộc hội nghị thiện hậu đã làm xong công việc. Hội đồng không quyết nghị điều gì cả.

Chánh-phủ muốn hoãn chưa giải tán vội.

MỘT QUẢ NÚI CHÁY ĐÃ HƠN HAI NGHÌN NĂM NAY

Ở Úc-đại-lý-á thuộc về tỉnh Nouvelles-Galles, có một quả núi cháy luôn. Núi ấy người bản xứ gọi là núi Wringen nghĩa là núi cháy. Cả ngày sườn núi lúc nào cũng có khói bốc lên, mà ban đêm trông khói lại thấy có ánh sáng. Đất ở sườn núi rất nóng, đi giầy đế thật dày, cũng vẫn thấy nóng chân. Có chỗ nhiệt độ đến 90 hay 100 độ. Đất có nhiều lỗ nẻ, có thể bắc nồi lên đấy, không phải đốt lửa, mà nấu vị ăn được.

Những người đến xem núi ấy đều cho là một thứ núi lửa, lửa khói ở trong ruột quả đất bốc ra. Nhưng mấy năm trước đây một phái-bộ Úc-đại-lý-á có đến khảo sát tận nơi, thì lại bảo núi chẳng qua là một mỏ than đá rất lớn, mà bấy nay vẫn cháy ngầm ở dưới đất. Bởi vì những chỗ đất nẻ có k i gió thông xuống, cho nên than cháy mãi không tắt. Phái-bộ xét những sự biến đổi ở núi ấy từ năm 1828 là năm tìm thấy núi ấy cho đến năm 1915, mà so với cái hình trạng của núi ấy về trước, thì nước rằng núi ấy cháy đã hơn hai nghìn năm nay rồi.

Nếu vậy thì lúc mới tại làm sao mỏ than ấy cháy. Vì sét đánh chăng ? Điều ấy cũng không có lẽ, vì từ mặt đất đến chỗ có than xét ra dày lắm. Phải bị thì cho là than tự nhiên mà cháy.

LẤY MẮT GIỐNG NÀY CHẮP VÀO MẮT GIỐNG KHÁC

Mấy nhà bác-học ở nước Áo bấy lâu nay thí nghiệm việc chắp mắt đã tiến bộ lắm. Trước các ông lấy mắt của một giống chắp lẫn cho nhau, sau lại lấy mắt giống này chắp cho một giống khác.

Lấy một cái mắt của con vật này chắp cho một con vật khác, công việc khó khăn biết bao. Vì phải làm làm sao cho những dây thần kinh nhỏ tí, nối mảng trong lòng mắt với bộ thần-kinh, đúng khớp với nhau và ăn liền với nhau, trước khi thị giác thần kinh bị hỏng mới được, vì các dây t ần kinh bị đứt không liền với bộ thần kinh nữa, chẳng bao lâu bị hư hỏng ngay.

Việc khó khăn như thế, mà bác-sĩ Théodore Koppanyi lấy mắt một con cá vàng chắp vào một con cá trôi, lấy mắt một con cá vàng chắp vào c o m.t con thằn lằn, lấy mắt một con chuột nhắt mà chắp cho một con chuột cống. mà những con vật mắt mượn ấy vẫn trông thấy được cả. Hiện nay bác-sĩ có mắt lấ chuột cống mượn mắt chuột con mà vẫn trông được không phải là nói bậy đâu vì việc ấy đã thí nghiệm nhiều lần hiển nhiên.

Trước nhất bác-sĩ đem các thứ mắt rất tinh vi mà xét, thì mắt mượn trông cũng chẳng khác mắt liền tí gì. Mắt mượn cũng tinh vi nhanh-nhẹn, như mắt có sẵn. Nhân bác-sĩ có nhiều chuột chắp mắt như thế, nên một người học trò đem một con mồi mắt mượn ra xem sao, thì thấy các dây t ần kinh chỗ chắp liền hẳn với nhau, mà các cơ thể trong mắt chẳng có gì khác cả.

Tuy vậy nhưng lại có người nghi rằng có lẽ mắt bề ngoài tốt đẹp, nhưng kỳ thực không trông thấy gì chẳng, nên một người học trò lại thí nghiệm một cách khác xem sao. Người ấy lấy mấy cái hộp bỏ vào cuống chuột nhưng c i những hộp sơn đỏ là đựng vị ăn mà thôi, còn thì bỏ không không có gì, để thử xem chuột có biết phân biệt hay không. Được 15 hôm, t i thấy bao giờ chuột cũng đi đến chỗ hộp đỏ, chứ những hộp kia thì nó không đến nữa.

Cứ xem các công việc của bác sĩ Koppanyi bây giờ, thì ta có thể mong rằng những người mắt hỏng, chỉ hỏng cái phần ngoài mà thôi, chứ p ần trong không việc gì, thì có thể lấy mắt giống vật k ác, đại khái như mắt một giống khi mà t ể vào cho trông thấy được.

Giải đáp những điều pháp-luật

Bản-quán có lời nhắc lại độc giả chư-tôn biết rằng chỉ những bài hỏi về pháp luật mà có đính cái giấy cuốn báo mua đồng niên thì bản báo mới giải đáp thôi. Hiện nay những thư của các bạn mua báo đồng niên hỏi về việc pháp luật còn lại nhiều lắm, thì không có lẽ bản-báo lại giải đáp những bài của các ông không mua báo trước. Cho được tiện việc xếp đặt, khỏi phải tra sổ mỗi khi có giấy gửi đến hỏi về pháp-luật thì xin các nhà mua báo nhớ đính cái giấy cuốn báo cho. Bao giờ những thư của các nhà mua báo giải đáp hết rồi thì mới giải đáp đến những thư khác.

CÂU HỎI. — Tôi có một cái phiếu công-thái Đông-pháp, nhưng vì trong khi bão lại ở hạt tôi mới rồi nó trôi đi đâu mất. Tôi đã kêu tại sở Kho-bạc tỉnh tôi, nhưng ở đó biểu tôi phải xin tại Hanoi. Vậy cách thức thế nào xin ngài có lòng tốt chỉ bảo giùm cho.

TRẢ LỜI. — Phải làm giấy xin với quan Tài-chính tổng trưởng ở Hanoi (M. le Directeur des Finances) đường Beauchamp, kể rõ duyên cớ làm sao mà mất phiếu công-thái ấy. Sở Tài-chính xét đích thực sẽ cấp cho một bản để chứng thực.

* * *

CÂU HỎI. — Xin ngài chỉ giáo cho việc sau này nên thế nào để nhà tôi khỏi phải thua kiện lôi thôi thì tôi được đội ơn ngài lắm :

Nguyên thầy tôi đã mất thì các tài-sản của thầy tôi về phần mẹ tôi là vợ cả được hưởng suốt đời. Nhưng mẹ tôi có phải nuôi và tư cấp cho những con của các vợ bé không ?

TRẢ LỜI. — Có, vì những tài-sản của thân-phụ ông để lại thì thân-mẫu ông *chỉ được ưng dụng thừ lợi* thôi, mà được thu lợi suốt đời, trừ ra tài-giả thì không kể. (Luật Gia-long điều 76).

Nếu những con vợ bé hay là con nàng hầu cũng ở chung một nhà với thân-mẫu ông thì tiền là con của thân-mẫu ông hết, thân-mẫu ông được kể tiếp cái quyền của thân-phụ ông đối với các con vợ bé thì phải nuôi nấng và tư cấp cũng như đối với con mình và khi chia tài-sản, cũng phải chia cả cho các con chồng bất luận là con vợ bé hay con nàng hầu.

LÀM GIÀU VỀ NGHỀ BẮN CÁ VÀNG

Người Hoa-kỳ cũng có cái sinh chơi cá vàng. Ở San-francisco có một người Nhật chỉ làm nghề bắn cá vàng mà mỗi năm thu lợi được tới 100.000 quan. Người ta tính số cá người ấy bán hàng năm có tới 800 000 con.

Cá của người ấy nuôi rất khéo. Cái sắc cá đã đẹp mà lại có con đầu trộng như là đầu sư-tử vậy. Những còn rất đẹp bán được tới 750 quan. Mới hay nghề gì mà chẳng làm giàu được.

NHÀN ĐÀM

Tiếng mới

Bây giờ đương lúc tiếng An-nam nghèo, vậy thì ta nên đặt tiếng mới ra mà nói, được tiếng nào hay tiếng ấy, thế thì cái « *chai rượu* » xin đặt là cái « *chai lọ-sực* » hay là cái « *lọ nhực* » ; « *Chai lọ-sực* » nghĩa là lúc nhập ngôn sơn-sơn, tha hồ mà tán mãnh ; còn cái « *lọ nhực* » thì có hai nghĩa : một nghĩa *nhực* là thịt, cái chai để làm cho tiện tán thịt đi, còn nghĩa nữa *nhực* là *nhực nhằn*, uống rượu vào nói ngông làm bậy, rồi bị tù, bị tội, hay bị chửi, bị đánh, thế thì rượu vào cộn cỗ vinh gì mà chẳng *nhực* ?

Cường-ỷ.

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ	23 độ
15 giờ	25 độ

Giá thóc gạo !

Gạo hạng nhất, một tạ.		11$ 55
— nhì,	—	10 68
— ba,	—	9 80
Thóc hạng nhất,	—	7 02
Ấp ngô	—	7 94

Giá bạc. — Kể từ ngày 18 Mars 1925, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 101. 85.

Tàu sang Pháp. — Tàu *Fontainebleau* mang thư từ sang Pháp, trừ các thư từ và các hộp có khai giá (valeur déclarée) không kể, đến ngày thứ năm 19 mars hồi 16 giờ ở Haiphong sẽ chạy đi Tourane, Saigon và sang Pháp. Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe lửa 6 giờ 20 sáng 19 mars.

Tàu *Halgan* mang các thư từ sang Pháp chỉ trừ những đồ có khai giá không kể, đến ngày thứ bảy 21 mars hồi 17 giờ ở Haiphong sẽ chạy thẳng đi Saigon.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe lửa 6 giờ 20 sáng 21 mars.

Vô-tuyến-điện Cavite. — Vô-tuyến-điện Cavite ở Hanoi bốn ngày hôm nay không nhận được.

Thi bằng Sơ-học yếu-lược bản-xứ. — (*Tiếp theo*)

Những cách phòng giữ trật-tự

Khoản thứ 14. — Các đầu bài thi do quan thanh-tra các trường trong hạt ra, cho vào phong-bì gián kín, trước khi thi thì giao cho các quan chánh chủ khảo các hội-đồng.

Phong bì các đầu bài phải mở ở trước mặt đông đủ các thí-sinh.

Khoản thứ 15. — Khi mở trường thi thì viên thư-ký chọn ở trong các viên hội-đồng sẽ gọi tên cho học-trò vào, ai vào thì bắt ký tên vào một quyển sổ ghi tên, chữ ký ấy sẽ đem so-sánh với chữ ký ở đơn xin thi trước xem có đúng hay không.

Các thí-sinh ở các trường công hay trường tư thì phải do các viên chưởng giáo các trường ấy đưa đến trước Hội-đồng, còn các thí sinh ở ngoài không học đâu thì phải do lý-trưởng hay trưởng-phố nơi mình ở đưa đến.

Quan chánh chủ-khảo có thể dùng lính khố xanh để giữ việc tuần cảnh các buồng thi.

Khoản thứ 16. — Các kỳ thi viết thì phải thi kín, người ngoài không được vào xem, mỗi buổng thi có ít ra là hai ông hội-viên do quan chánh chủ-khảo cử ra coi quản.

Các giấy viết bài thi phải đúng như kiểu mẫu đã định. Giấy ấy phát không cho các thí-sinh.

Các thí-sinh không được đánh số, không được ký tên vào giấy thi và không được vạch viết dấu gì có thể làm dấu hiệu là bài của ai. Nếu ai phạm các điều ấy thì sẽ bị đuổi ra.

Mỗi bài thi phải do hai khảo-viên điểm-duyệt. Điểm số trung-bình được bao nhiêu phê vào trang đầu tờ giấy thi, hai khảo-viên cùng ký tên ở dưới.

Điểm-duyệt xong thì quan chánh chủ-khảo nay viên đại-biểu đem các quyển thi họp phách lại.

Điểm số của mỗi quyển được bao nhiêu thì viên thư-ký lập tức biên vào các bảng đã làm sẵn từ trước khi mở kỳ thi.

Khoản thứ 17. — Mỗi môn thi trong kỳ văn-đáp phải do một viên hội-đồng ít ra có hai hội-viên sát-hạch. Khi cho điểm số xong các hội-viên cũng phải ký tên mình vào tờ giấy cho điểm số ấy.

Kỳ thi vấn-đáp lý ưng là để cho công chúng được vào xem. Nhưng quan chánh chủ-khảo có thể tùy nghi dùng mọi cách, để giữ lấy trật tự và bình tĩnh trong khi thi được.

Kết quả sự thi

Khoản thứ 18. — Ai trúng tuyển sẽ yết bảng treo ở cổng trường thi.

Cả kỳ thi viết và kỳ vấn đáp đều có lập ra hai cái bảng riêng, một bảng để biên tên những người được trúng tuyển kỳ thi các bài bắt buộc, một bảng biên tên những người được trúng tuyển cả kỳ thi các bài bắt buộc và các kỳ thi cho tùy ý nữa.

Các bảng ấy làm theo thứ tự vần A B C. có chữ ký của ông chánh chủ khảo và ông thư-ký của hội-đồng.

Khoản thứ 19. — Giấy biên-bản về kỳ thi có để ngày tháng rõ ràng và có chữ ký của quan chánh chủ khảo cùng cả hội-đồng, tờ giấy biên tên có lấy chữ ký của thí-sinh, các giấy phê điểm số và các bài thi kỳ thi viết của thí-sinh, bấy giờ phải cho vào phong bì niêm kín, chuyển đệ về quan Thanh-tra các trường trong hạt, quan Thanh-tra kiểm soát lại, rồi thương lượng về việc phát bằng.

Trong khoảng sau kỳ thi, quan Thanh-tra chuyển đệ về quan thủ-hiến học-chính một tờ tự-sự về sự kết quả kỳ thi trong hạt ấy thế nào, và có ý nghĩ gì thì đính theo vào đấy.

Khoản thứ 20. — Văn-bằng Sơ-học yếu lược bản xứ thì do quan Bắc-kỳ, hay quan Chủ tỉnh cấp cho, có cả chữ ký của quan Thanh-tra bản hạt nữa.

Bằng ấy theo kiểu đính ở nghị-định này.

(Còn nữa)

Đông dương lại được tiếp quí-khách nữa. — M. Stubbs là Thống-đốc Hongkong đến ngày 19 mars này thì xuống tàu *Taming* của hãng Đông-dương và sáng 21 mars hồi 11 giờ thì tới vịnh Hạ-long. Quan Thống-đốc Stubbs sẽ ở đây là để đáp lễ lại quan Toàn quyền đã sang thăm Hongkong trong tháng juin năm ngoái.

Tới vịnh Hạ-long, M. Stubbs sẽ đáp tàu *Inconstant* chực sẵn ở đó và sáng 22 mars thì tới Haiphong. Rồi ngài lên thẳng Hanoi, ở đó cho đến ngày 23. Sáng 24 thì vào Huế ở 2 ngày, Dalat 3 ngày và đến ngày 31 mars thì tới Saigon. Từ đây đến 8 avril thì ngài sang Pnom-Penh rồi chơi Đế-thiên Đế-thich, đến mồng 8 lại về Saigon, ở lại đó 2 ngày rồi ngày 10 avril xuống tàu *André Leban* về Hongkong. Quan Thống-đốc Stubbs đi, có quan hầu đi cùng là đại-úy Neville.

Thi tú-tài tây tại Saigon. — Quan Toàn-quyền vừa báo cho quan Thống-đốc Nam-kỳ biết rằng hiện nay đã định các thể lệ để cho mở kỳ thi tú-tài tây cả ở Saigon (cả kỳ thi viết và kỳ vấn-đáp) nữa. Nguyên trước kia ở Saigon chỉ có kỳ thi viết thôi, những người nào được vào vấn đáp đều phải ra Hanoi thi cả.

Một tuần lễ chớp bóng rất đặc-biệt!!!
Từ tảo tư ter đến thứ ba 7 Avril 1925

TOU-FOU muốn lấy vợ
Đại hài-kịch 3 đoạn
LƯƠNG-HỮU-THẦN DIT LÉON CHALL ĐÓNG VAI TOU FOU

TOU-FOU
Tou-Fou là ai ?
Kép khôi-hài ! mới xuất hiện
Trên đời có một không hai !
Đóng vai nhân-đức dã thao
Đóng vai hèo-hiệp cũng tài
Xứ Viễn-Đông từ nay nổi tiếng
Thảo lâm lòng ao ước các ngài
Mỗi khi đến xem phải cười rộ bụng
Tou-Fou hẳn tỏ mặt là ai ?
Kép khôi hài ! mới trở tài !!!

Giới-thiệu sách mới :
KIM-VÂN KIỀU
tiểu thuyết
tác lê quyền Thanh-đam Tài-tử
Sách giấy 300 trang giá . . . . 0 $ 85
Cước . . . . . 0 . 15
Mua buôn và mua sỉ xin gửi mang-đa thư cho :
M. PHAN-BÁ CẦN
52 bis Rue du Chanvre, Hanoi

HIỆU BÁO-CHẾ :
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở BÁO

Quan Học-tọ Bi-co-man
Y-khoa tiến-sĩ
Chữa các chứng bệnh đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường, sốt và nọc nước, các bệnh lậu, giang-mai, v.v. đều mau, các chứng rất trầm-trọng.
Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Bồ, số nhà 22, Hanoi dây nói 214
Quan Học-tọ có cả nhà cho người đi xem bệnh xa, ai cần tới hỏi 2062

Các trường Sư phạm thực hành. — Như lời bản báo đã nói hôm nọ, nay đã có nghị-định cử ông Léonet (Georges), giáo sư thượng hạng ngoại hạng, bổ làm đốc-học các trường Sư-học Pháp-Việt ở phố Đỗ-hữu-Vị, phố Nhà-thương Khách mới đổi làm trường Sư phạm thực hành.

Trong học-giới ai được cái tin này chắc hẳn lấy làm hoan nghênh lắm.

Ngạch Học chính. — M. Vũ-văn-Triệu, tổng sư Ngọc-thép, phủ Lâm-thao (Phú-thọ) được tư chức.

MM. Đỗ-quý-Liêu và Vũ ánh-Khuê, có bằng Sơ-học Pháp Việt, đều được bổ giáo tập tập sự.

A VENDRE
Puissante auto, 5, 6 places.
S'adresser au bureau du journal

PHÒNG-THĂM-BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thư đặc ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh.
Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tenis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Saïd tại-cấp Huế.
Ngoại khoa, hài-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu bệnh giang mai
Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH : Gói 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM-CHỨNG : Giá 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯƠNG GIA-LONG, 32.
GIÂY NÓI SỐ 236
8301.

Gạo kém quá. — Ít lâu nay dân thành-phố ta nhao nhao lên về nỗi gạo kém. Mà gạo kém quá thật, một đồng bạc gạo bây giờ so với lúc bình thường kém mất đến một hai hào, mà so với lúc hơn thì chỉ bằng một nửa. Các nhà buôn bán đề đồng tiền và các nhà làm công được cao lương còn khá, chứ nhất là các nhà lao-động kiếm ngày được một vài hào chi, thì thật cơm không cũng chẳng đủ nuôi miệng hàng ngày.

Người ta nói gạo kém là bởi cứ vừa rồi không mưa, nhà quê mùa chiêm cạn cả, cho nên kẻ hàng xáo lấy cớ đó mà bắt buộc bà con ta; nhưng cứ như mấy hôm nay đã sảy sợt mưa xuân, mưa mỡ lúa mà may có thể vớt vát lại kịp cả, thế mà gạo còn kém là tại lẽ gì? Cuống biết có cách gì chữa cái nạn này không?

Hai tên nhưng vẫn một người. — Bộ trước trong báo có đăng việc một người Tây xuống Hải-phòng thuê chiếc ô tô, rồi cho xe đi thẳng sang Long-châu trốn mất. Tự hồ đến nay vẫn biệt vô âm tín, và chuyện này, nay xét ra mới biết người ấy vốn là một tay ăn chơi công nợ, lúc bấy giờ xưng tên là Sauveur, lấy một người vợ ở phố Paul-Bert được vài tuần lễ thì lấy cả tiền bạc và đồ tư-trang của vợ mà đi mất; mới đây sở quan binh xét ra ở Tại bình Lạo-kay có một người cai phu-đề đào ngũ tự ngày 19 février vừa rồi, tên là Servais Hubert, thì ra thầy cai Servais này cũng là tên Sauveur nói trên nọ, hai tên mà vẫn là một người, vậy đã thông báo đi khắp các sở sen-đầm trong cõi Đông-pháp để truy-nã người cai ấy về tội đào ngũ và lừa đảo.

Các học-đường nghỉ lễ Pâques. — Về dịp lễ Pâques tới nơi này, các học-đường sẽ được nghỉ như sau này :

Các trường Pháp đệ nhất và đệ nhị-cấp, các trường Pháp-Việt đệ nhị-cấp và các trường kỹ-nghệ thực-hành ở Hà-nội được nghỉ từ ngày thứ tư 8 avril, sau buổi học chiều, đến hết ngày thứ tư 15 avril.

Các buổi học ngày thứ tư 15 avril sẽ lui lại ngày thứ năm 16 avril.

Các trường sơ học Pháp-Việt, được nghỉ từ ngày thứ tư 8 avril, sau buổi học chiều, đến chiều thứ hai 13 avril.

Tưởng lục. — M. Lienert, quan phó cai trị hạng nhì, đại-lý Chợ-chu (Thái-nguyên) vì làm việc quan trong năm 1924 đắc lực, nên được cấp một đạo tưởng lục.

Ngạch công-chánh. — M. Đặng-vũ-Khâm, chuyên-môn tá-sự được nghỉ phép 30 ngày.

Y-khoa bác-sĩ Sarrailhé
56 nhà 6, phố Thợ-nhuộm, Giây nói 226
Xét nghiệm máu, đờm rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.
Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh sốt rét, bệnh đau da dày, đau ruột, bệnh đàn bà và bệ-sinh, vân vân.
Nói được tiếng An-nam, không phải dùng trông-ngôn.
Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 8 giờ đến 6 giờ 30 chiều.
Trừ ngày chủ-nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ 30 đến 12 giờ trưa, có hẹn ngày và giờ cho bệnh-nhân đến chữa.

NHÀ VÀ ĐẤT MUỐN BÁN
Hỏi tại M. V. DEMANGE
Ngõ-trạm, Hanoi.

Ngạch tòa Sứ — M. Ng-ngọc-Can thư-ký thượng hạng hạng ba ở Sơn-tây nay đổi đi Thái-nguyên thay M. Nguyễn-văn-Tập ở Thái-nguyên đổi về Sơn-tây.

Ngạch khán hộ. — Ng-thị-Lan, tập sự ở Phát diệm (Ninh bình) được nghỉ hộ sản 15 ngày, lĩnh cả lương.

Kẻ trộm đàn-bà. — M. Ng-như-Tiên làm tuần-quý cho hiệu báo-chế Montès, ở số nhà 49 phố hàng Bông trình tại sở Cảnh sát một người đàn-bà tên là thị Thuận lấy trộm các đồ vàng đáng giá là 5 đồng và một món tiền là 50 đồng rồi trốn đi mất.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE
Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI
DẦU-GAN-CẢ-VIÊN
(Capsules huile de foie de morue)
Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.
Giá mỗi lọ : 0 $ 50

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Cuộc du-lịch trong mùa nghỉ hè. — Nhân ngày 7 décembre tới ngoài, bà lớn Thống-sứ Krautheimer lúc bấy giờ còn ở Hải-phòng có tỏ chức nên một cuộc vui tại nhà hát tây để lấy tiền giúp cho hội giúp học-trò đi du-lịch trong mùa hè (*Oeuvre des colonies de vacances*) bên Pháp. Hôm ấy thu được cả thảy 56.319 fr. 75 đã gửi ngay cho Mme Jeanne Jean-Charles Roux là hội-trưởng hội ấy, thì mới đây bà hội-trưởng có gửi sang bà lớn Thống-sứ một bức thư cảm ơn, trong thư nói nhiều câu tỏ tình ân-nghĩa rất cảm-động và nói rằng xưa nay thật không bao giờ trong một cuộc vui mà hội nhân được một số tiền giúp to đến như thế. Bà lại nói trong mấy tháng nữa đây, các bọn nhi đồng trong thành phố Paris sẽ khỏi cuộc đi chơi mát do một chuyến xe hỏa riêng, mà chuyến xe ấy, hội sẽ đặt tên là chuyến xe « *Le Tonkinois* » để gọi là kỷ-niệm tấm lòng từ-tế của các nhà từ thiện bên Bắc-kỳ đã giúp vào công-cuộc của hội.

Bệnh đậu mùa. — Một cái xác trẻ con chừng hai tuổi, chết về bệnh đậu mùa thấy bỏ ở đường Amiral Courbet và một cái nữa thấy bỏ ở Hàng kinh.

Chỉ vì tội ghen. — Cõi 8 giờ rưỡi tối 16 vừa rồi, hai người *chauffeurs* ở chiếc tàu kia tên là Trần-ngọc-Vanh và Trần-văn-Trương, nhân khi tàu còn đỗ bến, lên dạo chơi qua phố Hà lý là nơi đi-doanh các à giảng-hoa, không biết vì sự ghen-tuông thế nào mà hai người *chauffeurs* cùng một bọn lính tập 9 người sinh sự cãi lẽ nhau rồi đánh nhau túi bụi. Hai người *chauffeur* đều bị trọng thương, tội nghiệp !

Hoa-kiều đối với Tôn-văn. — Từ hôm có tin Tôn-văn tạ thế người Hoa-kiều ở đây một phần tỏ lòng thương tiếc đều kéo cờ rủ để tang.

Nạn mất trẻ con. — M. Đoàn-Vinh ở tỉnh gần nhà số 77 phố Đường-cát có đứa cháu gái lên tám tuổi tên là Đoàn-Nhuận lạc đi đâu mất từ 4 giờ chiều thứ ba 17 mars. Đứa bé ấy lúc, đầu to, tóc hãi trọc, da trắng răng của sâu, hơi nói lắp, mặc áo cộc và quần vải ta trắng, chân đi đất. Ai biết làm ơn mách giùm, hoặc bắt được nó cũng làm nhiều giao giả lại thì cha mẹ nó và M. Đoàn-Vinh xin hậu tạ.

* *

Lại vào hồi 4 giờ chiều ngày thứ hai 16 mars Mme Ng-thị-Kiều buôn bán ở số 142 phố Khách cũng có đứa ở gái tên là thị Nhục lên 6 tuổi bỏ nhà đi đâu không thấy về.

Sao mà dạo này chẳng ngày nào là không thấy người kêu mất con, hoặc cái hoặc sái, chỉ vào khoảng từ chín mười hôm trở lại cả, thì đã chừng rằng ở thành phố ta ngày nào cũng có quân đi dỗ người lừa khuất, mong rằng các nhà trinh thám ra công tìm nã để trừ cái nạn đó cho nhân-dân là may lắm.

Chỉ vì dũng của ai ? — Lính cảnh-sát vừa bắt được tên Ng-tại-Chuật, 55 tuổi, bán hàng rau ở Tam-quán (Kiến-an) mang nửa cân chì và hai cân đồng bình như là của gian-phi. Hiện thị Chuật đã bị tống giam để giải ra tòa xét nghĩ.

NAM ĐỊNH

Chớ có giao tiền cho kẻ hay mèo mè cờ bạc. — Ng-văn-Lực 22 tuổi làm ở tàu *Po-On* nhân ngày 8 novembre trước, có một người bạn khách đi tàu ấy về Hải-phòng cất hàng, trong khi ở chơi tàu gửi bán một món tiền là 65 đồng 5 hào để hẵn giữ cho chắc chắn. Chẳng ngờ lại hóa ra gửi trứng cho ác. Lại đem ngay số tiền ấy ra đánh bạc, vỏ phúc thua mất sạch, thế là trốn mất tự bấy giờ. Người mất của đã trình sở cảnh-sát Hải-phòng xét giúp cho, nhưng tự bấy vẫn chẳng tìm ra manh mối chi cả.

Tính ở làm sao, hồi 7 giờ sáng 11 mars vừa rồi, người mất của đi chợ gặp ngay Lực đang lăng thăng đi ở phố Đình-hậu, liền trình cảm, thì nó cảm đã bắt Lực về tội du-đãng và hội tin. Hiện nay Lực đã thú nhận cả tội rồi.

Hội-đồng tiến-thân thành phố — M Phan-lết-Đạt, là chánh tội-đồng ủy-viên thành-phố được tư chức.

M. Phùng-văn-Minh, tức Liên-Thái được cử làm ủy-viên thành-phố thay M. Phan-lết-Đạt.

PHÚ-THỌ

Vì cớ gì mà chết ? — Vừa rồi có một người không biết là người ở đâu đứng ở dưới truyền đậu bên Cao-đu, bị lỉ phu thuyền trực đánh kêu la rầm rĩ. Ngay bấy giờ người lính cảnh-sát tên là Thịnh thấy vậy gọi đến hỏi thế thì người ấy không có, bị đem lên sở Cảm, rồi đem sang để-lao, nhưng mới bước vào cửa ngục thì ngã gục xuống chết. Ngay bấy giờ quan Công-sứ có cho khiêng vào nhà xác, thì người ấy lại tỉnh lại mà lần khóc, bắt tinh nhân sự, bấy giờ mới chết thật. Ngày hôm sau quan Công-sứ cùng ông Cảm có đến tận nhà thương để chứng kiến về việc quan thầy thuốc mổ người ấy, thì ra trong bụng bị thương nhiều, buồng gan thì nát vỡ, trong quả tim có nhiều máu tụ lại từng cục, rượt bị thâm tím, còn chân tay cũng nhiều chỗ trọng thương. Xét ra người này bị đòn đau mà chết, chứ không có bệnh gì. Hiện nay tòa án còn đương xét. Trước kia những ai đánh đấm thì không rõ, nhưng lão bắt tên sở Cảm thì tên Thịnh là lính cảnh-sát đấm đá người ấy cũng đau, nên tên Thịnh đã thú nhận là có đấm nó một cái vào ngực và đá nó một cái vào cạnh bụng.

Việc này đã giao sang Tòa án xét xử.

HƯNG-YÊN

Khách giết nhau. — Vừa hai ba hôm trước ở Hương-bi có một người Khách bị mấy kẻ đồng bang đánh đến nỗi chỉ còn thiếu chết nữa thôi, thì tuần này hồi 14 mars vừa rồi ở Chùa-ấ lại xảy ra việc một người Khách cũng bị bạn đồng bang giết chết.

Xét ra hai đám ấy gốc ở một mà chỉ vì ghen nhau trong việc buôn thuốc phiện lậu mà ra đấy thôi. Hiện quan dự thẩm Haiphong còn đương cho đò xét.

(Xem trang thứ ba, nốt thứ hai).

số 142
THUỶ-HỬ
truyện võ việc dịch thuật

Vũ-tùng trông thấy có *Trương* phu-nhân và mọi người quyến-thuộc đều ngồi tại đấy, cho nên nồng xong chén rượu, liền quay mình lại ra.

Trương đô-giám gọi lại mà hỏi rằng :

— Nhà-ngươi đi đâu thế ?

Vũ-tùng nói :

— Dám bẩm đại-nhân ! Vì có phu-nhân và qui-quyến ngồi đấy, vậy theo phép chúng tôi phải hồi tị.

Trương đô-giám cả cười mà bảo rằng :

— Nhà-ngươi nghĩ lầm ! Ta trọng nhà-ngươi là một người nghĩa-sĩ, cho nên mới vào đây nồng rượu, cũng coi như thể người trong nhà vậy, hà tất còn phải hồi tị.

Nói xong, liền mời *Vũ-tùng* cùng ngồi. *Vũ-tùng* nói :

— Chúng tôi nguyện là một kẻ tôi tù, khi nào lại dám cùng ngồi với đại-nhân.

Trương đô-giám nói :

— Nghĩa-sĩ sao lại khách-tính như thế ! Vả ở đây cũng không có ai là người ngoài, nghĩa sĩ cứ ngồi, không hề chi.

Vũ-tùng hai ba lần khiêm-nhường xin từ, nhưng *Trương* đô giám nhất định không nghe, cứ bắt *Vũ-tùng* phải cùng ngồi. *Vũ-tùng* bất-đắc-dĩ phải xin thất-lễ, rồi kéo lui ghế ra một chút mà rón-rén ngồi xuống. *Trương* đô-giám sai một con nữ-tỳ đứng rót rượu cho *Vũ-tùng* uống.

Khi uống được giầm bảy chén rồi, *Trương* đô-giám nói :

— Đại-trượng-phu uống rượu, bắt-tất lại dùng chén nhỏ, đi lấy cái chén bọc lớn ra đây, để rót rượu mời nghĩa-sĩ.

Vũ-tùng uống luôn mấy chén. Bấy giờ bóng trăng vằng vặc, chiếu sáng vào trong cửa sổ. *Vũ-tùng* đã hơi ngà ngà say, quên cả lễ-nghĩa, cứ việc uống tràn. *Trương* đô-giám gọi một đứa con gái nuôi tên chung-ái xưa nay ra để hát chơi. Đứa con gái ấy tên gọi *Ngọc-lan*.

Trương đô-giám ngảnh lại bảo *Ngọc-lan* rằng :

— Đã không có ai khách lạ nào cả, chỉ có *Vũ* đô-đầu này là một người tâm-phúc của ta đó. Ngươi nên ca một khúc hát nào cho hợp với cái cảnh « *Trung-thu đối-nguyệt* », để chúng ta cùng nghe.

Con *Ngọc-lan* cầm lấy cái phách, cất chào mọi người rồi cất tiếng lên giọng hát khúc « *Trung-thu thưởng diệu* » của ông *Đông-pha* bọc-sĩ thuở xưa.

Bài hát như sau này :

« *Trăng kia có tự bao giờ ?*
« *Tay nâng chén rượu,*
« *Thiên cung ta hỏi : bây giờ năm [nào ?*
« *Ta cũng toan cưỡi gió lên cao.*
« *Nhưng lại e chốn lầu-đài quỳnh-[ngọc xiết bao lạnh-lùng.*
« *Múa đùa cùng bóng trăng trong,*
« *Khác nào thơ-thẩn ở vòng nhân-[gian*
« *Rèm châu cao cuốn,*
« *Can chi rước-đắt mua hờn,*
« *Cuộc đời khi hợp khi tan,*
« *Trăng kia cũng có khi tròn khi khuyết, giữ sao cho được hoàn-toàn [nghìn thâu.*
« *Tấm riêng xin nguyện cùng nhau,*
« *Giang sơn muôn dặm,*
« *Bóng Hằng-nga nọ cứ được dài [lâu không cùng.*

Con *Ngọc-lan* hát xong, buông bỏ cái phách, cúi chào mọi người rồi đứng ra một bên. *Trương* đô giám lại nói :

— *Ngọc-lan* ! Ngươi hãy mời một lượt rượu đi !

Con *Ngọc-lan* trước mời *Trương* đô-giám, sau mời *Trương* phu-nhân, sau nữa mới đến *Vũ-tùng*.

Khi mời đến *Vũ-tùng* thì *Trương* đô-giám nói :

— Rót đầy rượu vào

Vũ-tùng không dám nặng đầu trông, chỉ dùng xa xa mà đón lấy chén rượu, xin phép *Trương* đô-giám và *Trương* phu nhân, rồi uống thẳng một hơi, lại trao trả cái chén.

Trương đô-giám trỏ con *Ngọc lan* mà bảo rằng :

— Con bé này rất thông minh, chẳng những am-hiểu âm-luật, mà đường kim mũi chỉ, cũng đều khéo tay. Nếu ngươi không hiềm là kẻ tầm-thường thì trong mấy bữa nữa, ta chọn xem hôm nào tốt ngày, sẽ cho nhà-ngươi được đẹp duyên phu-phụ.

Vũ-tùng đứng dậy sụp lạy, rồi nói rằng :

— Tôi là người thế nào mà dám với cao như thế, há chẳng thêm tội vào mình.

Trương đô-giám lại mỉm cười mà bảo rằng :

— Ta đã nói ra là định bụng muốn cho. Nhà-ngươi chớ nên từ chối. Ta quyết không phụ lời nước bọt đâu.

Bấy giờ *Vũ-tùng* lại nồng luôn mười mấy chén rượu nữa. Khi rượu đã ngà-ngà say, *Vũ-tùng* sợ có điều thất-lễ chăng, mới đứng dậy các-tác lui về phòng.

Vũ tùng vào đến trong phòng, thấy bụng còn no, chưa thể ngủ được, mới cởi áo bỏ khăn, rồi cầm ngọn đèn ra đứng giữa sân, nhân có bóng trăng chiếu sáng mùa chơi mấy bài.

Vũ-tùng ngửa mặt trông trời, bấy giờ vào hồi canh ba. Lại vào trong phòng, bỏ đèn đi ngủ. Bỗng nghe phía sau nhà có tiếng rầm-rĩ kêu trộm.

Vũ-tùng lần-nhầm nói một mình rằng :

— Quan *Trương* đô-giám có lòng mến yêu ta như thế. Bây giờ trong nhà ngài có trộm, thì tất ta phải vào bắt giúp mới phải.

Vũ-tùng vội-vàng tay cầm ngọn côn, tất-tả cụ thẳng vào phía nhà trong, bỗng gặp con *Ngọc-lan* là đứa vừa cô-xướng lúc nãy đang hoảng-hốt chạy ra.

Ngọc-lan trỏ mà bảo rằng :

— Kia, kia ! Có một thằng kẻ trộm lẻn vào phía trong vườn hoa.

Vũ-tùng nghe nói, tức khắc cầm côn đâu bước tiến vào trong vườn hoa để tìm. Tìm khắp một lượt, chẳng thấy chi cả, lại quay mình trở ra. Không ngờ ở trong có tối bỗng có một tấm ghế dài quăng ngang, làm cho *Vũ-tùng* vướng chân phải ngã, rồi thấy bảy tám tên quân chạy đến, miệng kêu bắt trộm, xám nhau đè *Vũ-tùng* ở dưới đất mà lấy thừng trói chặt lại.

Vũ-tùng kêu rầm lên rằng :

— Tôi đây !

Nhưng bọn quân-sĩ cứ mặc. Bỗng thấy trong nhà đèn đuốc sáng choang, *Trương* đô-giám ngồi ở gian giữa quát to lên rằng :

— Bắt cổ nó vào đây !

Quân-sĩ giải *Vũ-tùng* vào, vừa giải vừa đánh. Khi đến trước thềm, *Vũ-tùng* nói :

— Tôi là *Vũ tùng* đây, có phải kẻ trộm đâu !

Trương đô-giám trông thấy, hầm hầm nổi giận, liền giơ mặt quát mắng rằng :

— Ngươi là một tên tội tù bị đày ra đây. Mặt mũi rước gan nhà ngươi vẫn không khỏi cái thói cẩu trộm đuôi cướp. Ta đây có phụ gì ngươi. Vừa rồi ta mới ngươi cùng ngồi uống rượu là có ý muốn cất-nhắc để dùng ngươi, ai ngờ ngươi lại giở cái thủ-đoạn cẩu đỡ này.

Vũ tùng kêu to lên rằng :

— Việc này không can-dự đến tôi. Tôi nghe tiếng kêu vào mới sảy ra, có sao bây giờ lại vu cho tôi là kẻ trộm ? *Vũ-tùng* này cũng là một tay hảo-hán, đâu đội trời chân đạp đất, có đâu lại cần đỡ như thế bao giờ !

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKIOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nằm to!!!

Thuốc thoa Cadum

để trị

các bịnh ngoài da

Không có thuốc nào trừ các chứng bịnh ngoài da cùng-là trị lành ghẻ chóc trên đa đầu con nít, hiệu-nghiệm cho bằng thuốc dán Cadum. Thuốc để thoa xức hay lạ, làm cho kẻ đau da, nhọt, ghẻ, đăng yên ổn trong mình ăn ngủ được như thường. Thuốc thoa vào thì hết ngứa liền, có gái da rất rao, phỏng, sưng thì cũng hết, lành mạnh liền. Dùng thuốc thoa Cadum còn trị khỏi nhiều sự đau đớn khác nữa, nhưng là: cơ sải, da ứng đỏ, mục, nhọt, nổi phong, ghẻ chóc, tróc da, tróc vảy, nức da, trầy trụa, chảy máu, có lái, có mủ, bị đức tay đức chớn, phỏng lửa, bị vật độc chích cắn, vân, vân.

BẮC-GIANG

Cướp chùa. — Đêm 15 mars vừa rồi, một toán cướp có chừng 15 tay súng vào cướp chùa Trừa-bộ thuộc huyện Việt-yên, khi chúng vào tới nơi thì ra coi bắn luôn mấy phát súng, các sư trong chùa đều thất đảm tìm đường chạy trốn cả, vô phúc còn một nhà sư chưa chạy kịp thì bị chúng tóm được đánh đau lắm, bắt phải dẫn chỗ để liền nong và các đồ trân bảo, chúng liền vơ vét sạch sành sanh. Mấy người đàn-bà ở chùa khôn ý lẫn vào sau các ngôi tượng lớn, nhưng cũng bị chúng tóm được và bóc lột mất sạch cả xống áo.

Hiện nay quan sở tại còn đương tra xét việc này.

HƯNG-YÊN

Lễ khánh-thành đình và trường học làng Đông-cầu. — Làng Đông-cầu tôi thuộc tổng Đông-xá, huyện Văn-lâm đã mấy trăm năm nay không có hội hè đình đám gì cả. Vài năm nay vì dân làng cải-lương, nên các chức sắc kỳ lão trong làng có trù-liệu trùng-tu lại đình làng, để trước là nơi phụng-tự thêm về tôn nghiêm, sau là dân làng có một nơi tử tế để hội họp nhau bàn luận các việc cải lương công ích, và nhân tiện lại dựng nên một nhà học-đường để bồi đắp lấy nền giáo dục trong làng nữa. Đình làng nay thật là tôn-nghiêm tráng-lệ, ngẫn nắp vững vàng, tưởng trong hạt Văn-lâm này không có đình làng nào được nguy nga như thế. Nay công việc trùng-tu đã cáo thành, dân làng chúng tôi đã được phép quan trên cho từ ngày 18 tháng ba ta cho đến ngày 30 (tức là ngày 10 Avril đến 21) mở hội khánh thành đình và trường học, nhân buổi khánh-thành lại gặp tiết xuân, nên dân làng có tổ-chức ra các cuộc vui như: thi bách hoa đăng, thi thơ, đánh cờ người, và nhiều cuộc vui khác, đều là những cuộc vui phong-nhã hợp với nghĩa hai chữ cải-lương, để dân làng được tỏ bụng tôn-sùng, tăng sắc cho cuộc khánh hạ, và để cho thiên-hạ quan-chiêm.

Dân làng tôi là một dân phẫu nhiều chuyện về đường thương-mại, nên tán bổ doanh-thương ở các tỉnh nhiều ít khi có dịp họp mặt đông đủ, nay nhân lễ khánh-thành đình là một dịp thiên tải nhất thì này, và cái lễ khánh thành này, không phải như mọi lễ khánh-thành khác, chỉ cốt hội hè vui chơi đâu, mục-đích là gây nên một dịp cho sĩ nông công thương về họp mặt ở nơi phẫn tử, tưởng dân làng ta nên nhiệt-thành cổ võ đúng ngày tế tập để cùng nhau dàng bu c lấy dây thân-ái và tỏ lòng tôn-kính báo-bản tự nguyện. Vậy nên có mấy lời công bố để dân làng ta ở các nơi được biết.

Phùng v-Huệ lai cảo

Sét đánh. — Việc sét đánh người đàn-bà ở bến Hưng-yên xảy ra ngày hai mươi hai ta, chứ không phải là hai mươi.

Lúc không người này gầu tới nhà xác thì người nhà người ấy đến, ông thầy thuốc giao ngay xác cho mang về mai táng.

Việc sét đánh tuy không phải là sự xảy hàng ngày như nạn ô-tô, song cũng cũng lấy gì làm lạ, thế mà đàn-ông đàn-bà trẻ con người lớn, tự người hèn cho đến người sang, lũ lượt kéo nhau đi xem đông như hội, có người thấy xác người ta nằm đó, đây chiếu kín mà cũng chẳng để yên, cứ mở phơi người ta ra cho thiên hạ xem. Người thời nói là số người đàn bà phải giời đánh, người thời chẳng biết người ta bao giờ, bịa ngay là người này có tội này tội nọ trong khi sang Hưng yên mua vàng hương để đi lễ chùa Hương, cho nên giời mới đánh. Thôi mỗi người bình phẩm một cách, mà e ẳng nghe thấy người nào ra đàng thương người chết oan chết nào cả.

Thật là người minh đối với những người chết oan vô tình quá.

M. S:

BẾP

Một đám sóc đĩa với mấy phát súng — Tối chủ nhật vừa rồi vào khoảng 8 giờ có mấy người cu-ly giầy thép nhân qua đây đặt giầy điện thoại, vào làng Cần-rinh đánh sóc đĩa. Được tin có sòng đánh bạc, chánh hương hội cùng với mấy người tuần phiên đến bắt. Bọn con bạc muốn đánh tháo liền kên cướp cướp! Những lính khố xanh ở đồn tưởng cướp thật liền chĩa súng vào phía trong làng bắn năm phát, nhưng không trúng phải ai cả.

Trong bọn đánh bạc bị bắt đó có một tên cu-li của một nhà lĩnh trung cải ở Kép phải bắt giữ vì không có thẻ thuế thân. Người chủ có trình quan sở tại rằng nguyên tên cu-li ấy đến giả tiền có ủng cho những người làm cỗi ở trong làng thì bị kẻ cướp lấy mất 200 đồng.

Chuyện hư thực thế nào, quan sở tại còn đang xét.

TRÌNH-THƯỜNG (Lao-kay)

Quan công-sứ đến kinh-lý. — Ngày thứ hai 2 mars 1925, quan chánh công-sứ Klein, đến kinh-lý hạt Trình-thường. Ngài cùng đi với quan tư coi các co-binh Lao-kay và quan ba đại-lý Baxat.

Viên châu-ủy và các kỳ-dịch Thổ-dân cùng lính dõng ra đón. Ở phố thì có đủ thứ người quần đỏ, áo xanh, đầu hồng (1) đuôi hột (2), mình cham; xúng-xa xúng-xẻng về vòng với các, đều là các hạng dân trong hạt đến xem.

Khi ngài tới nơi thì M. Chu Hinh là chưởng giáo đưa các học-sinh nam-nữ Nhăng, Mán, Mèo U-nỹ, Sạ-phang, Giáo, Khách, ra nghênh tiếp. Bắt đầu nổi hiệu mừng 21 phát đại-pháo, rồi mỗi trò đều giơ lên một lá cờ tam sắc, miệng đọc câu chúc mừng bằng tiếng

1. Đầu hồng, là có nhiều người Mán, đầu trùm cái khăn to, kín cả sọ và tóc, bằng vải tây đỏ, hoặc chiên đỏ, trên này gọi là Mán Hồng-thâu Giáo ».

2. Đuôi hột, là có nhiều thứ Mèo đội mũ vải trắng, mà có một hay là hai chuỗi hột bạc, to như các ác ta, mà dài chừng 1 m, đeo ở cuống mũ bỏ về phía sau tới quá lưng.

(Xem trang thứ tư)

Ngày mùng 7 tháng năm, hiệu-hiệu Khai-định thứ ba, tên Một-các phụng lời châu phê rằng:

Chiếu nay đợi được phòng của MONTÈS qui-ông, có chế nên một thứ rượu bổ đã tăng ngự dùng qua rồi hay. Đáng nên gia thưởng, truyền lạp phê thị gởi cho qui được phòng chế-tạo để tỏ thành-ý.

Khâm thử.

以爲有名無實特賜三等大人
之榮爵爲此示仰內外文武人
等無得違誤特示
內閣大學士
主管

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư báo này.

GẶP TIẾT THANH-MINH ĐẠI GIẢM GIÁ

茶香茂森

(Số 59, phố hàng Ngang)

Đại giảm giá. Bán lỗ vốn để chiêu khách

Cảnh trà của bản-hiệu, bấy lâu các quan-giới và thương-giới vẫn lấy làm ngợi-khen. Mùi thơm, vị đậm, các ngài đều biết cả, không cần phải thuật lại nữa. Nay gặp thanh-minh giai-tiết, xin đại giảm giá trong nửa tháng, bắt đầu từ ngày mồng một tháng ba ta đến ngày 15 thì thôi.

Trà bao Liên-tâm, nguyên giá.	*0$35*
giảm giá.	*0. 28*
Trà bao Ô-long, nguyên giá.	*0. 32*
giảm giá.	*0. 26*
Trà gói Liên-tâm, nguyên giá.	*0. 25*
giảm giá.	*0. 18*
Trà gói Ô-long, nguyên giá.	*0. 22*
giảm giá.	*0. 16*

Quá hạn thì lại bán nguyên giá cũ, xin các ngài chớ bỏ hoài cái dịp mua rẻ mà được của ngon này.

Hanoi, Hàng-Ngang

Hiệu trà Sâm-Mậu cẩn-bạch

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Phố Paul-Bert, phố Đồng-Khánh và phố Rollandes

HANOI

Đồ dùng trong nhà

Âm đun nước bằng aluminium, có quai liền, sơn, đựng được hai lít rưỡi, 18 c/m	35 fr. 00
Âm cà phê bằng aluminium, hình chóp nón, quai mây. Một lít rưỡi:	32 fr. 50
Faitout bằng aluminium, 20 c/m.	15 fr. 00
Nồi bằng aluminium, hình cao, 20 c/m.	26 fr. 00
Chai LUTÈCE. Cốc mạ kền. Vỏ bằng tôn sơn. Một nửa lít:	32 fr. 00
Đèn dầu tây. Chân đúc, cái mó 14 lignes	60 fr. 00
Dao bỏ túi, 6 thứ đồ dùng	6 fr. 50

BOITE POSTALE N° 40

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ tư 18 Mars 1925

TẠP KỊCH HỢP DIỄN

Tối nay diễn bốn cảnh và một cảnh hài-kịch:

Cảnh thứ I:

KIM-VÂN KIỀU

(Hồi thứ I)

Hồi Kiều và Kim Trọng tự tình với nhau.

Cảnh thứ II:

KIM-NHAM

Hồi Thúc-Vân dan díu với Trần-Phương giả hóa đại.

Cảnh thứ III:

CHU-MAI-THẦN

Hồi vợ Tuấn-tự đánh ghen.

Cảnh thứ IV:

TRƯƠNG VIÊN

Hồi mẹ con Thị Phương chạy loạn lạc bảo từ g gặp sơn-thần và mãnh hổ toan ăn thịt, mẹ con tranh nhau chịu chết, sơn-thần mãnh-hổ rộng lòng tha cho, Thị-Phương đắt mẹ đi ăn mày.

Cảnh thứ V:

BỢM GIÀ MẮC BẪY CỎ KE

(Hài-kịch)

Rất vui, và rất buồn cười.

Buổi hát tối nay rất là đặc biệt, vì bản-hội chọn trong các tích hát vui và hay nhất xưa nay ma trích ra lấy một cảnh có nhiều các thứ giọng hát chèo cổ để khỏi phụ lòng các tiệt-quý bấy lâu nay vẫn có lòng yêu chuộng nền bản-hội. Hôm nay sẽ hát toàn các lối giọng hát chèo cổ. Mới khi ra sân khấu, bạn-bát hai lối điệu nào sẽ có biển yết lên để các ngài biết trước. Xin xem chương-trình và cao bạch riêng.

Xin các quý-khách lấy vé trước kẻo hết. Có bán vé trước từ tối thứ ba.

Tối thứ năm 19 Mars 1925

NHỊ-ĐỘ-MAI

(Hồi thứ hai)

Diễn từ chỗ Đỗ-thân báo tin đến Nhị-độ Mai khai.

Nhời trò nghe cảm khái. Câu hát rất não nùng.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đau mỹ mắt, đau mắt, đau đa màng mắt, chảy nước mắt. Muốn chữa khỏi các bệnh ấy thì nên dùng:

Thuốc Ciella

Giá một lọ: 0$80

Có bán tại: Nhà Ba-chuông, Hanoi

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài từ rằng những tiền đồi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

NÊU thấy ai mắc bệnh xuyễn, bệnh hen thì nên báo người ta dùng thuốc bằng bột, bằng điếu vấn (REMEDE D'ABYSSINIE EXIBARD EN POUDRE, CIGARETTES).

Thuốc này hiện các lương-y ai cũng lấy làm hiệu-nghiệm. Mắt năm chiên được bằng nghìn người khỏi bệnh.

Để bột trong một cái đĩa, hoặc trên một mảnh kim-khí mà đốt, rồi thở cái khói thuốc, thì lập tức đỡ ngay. Cứ thử mà xem, sẽ thấy hiệu-hiện lạ thường. Hãy thuốc quấn Abyssinie Exibard (CIGARETTES D'ABYSSINIE EXIBARD) cũng hiệu-nghiệm lắm.

Trên các bằng quảng chung quanh hộp thuốc có in dấu-hiện nay mấy lời là thực hiện:

MARQUE DÉPOSÉE

Có bán tại: H. FERRÉ & Cie, 28, Rue Richelieu, Paris, và các hàng Bào-chế.

Gởi bán tại: **BLANC, Hanoi**
MONTÈS, Hanoi

TRÀ VINH-MẬU

Bản-hiệu khai-trương ở Quảng-đông bên Tàu, đã mấy mươi năm nay, có mở xưởng chế-tạo ở Vũ-di-sơn, chọn các thứ trà đầu-xuân thượng-hảo-hạng tại trên ngọn núi cao như liên-tâm, ô-long và thầy tiên, vân vân, dùng cách hóa-học điều-chế, xu yên ai cũng biết tiếng.

Mới đây lại phát-minh một thứ trà liên-tâm nhỏ cành, gọi là « SONG BÍ CHÍNH-THÁI DANH-TRÀ» cũng được nhiều qui-khách hoan-nghênh. Nay xin đem những đầu riêng của trà VINH-MẬU dâng báo, để qui-khách thưởng trà không đến nỗi mua lầm.

Các chi-điểm bán trà VINH-MẬU:

Nam-định: phố Khách, số 144.

Hà-nội: phố Hàng-ngang, số 25.

Hải-dương: phố Khách, số 14.

Vinh-Mậu trà hiệu cẩn bạch

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người. Bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống:

Cachets du Docteur Nofal

0$35 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quả kỳ sở vọng.

Nếu phải yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhầm, và giá lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay!

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.

Giá tiền là 0$90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.

Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

MAO-CANH & Cie

Công-ty Mão-Cảnh ở Cao-bằng kính-cáo các qui-khách biết rằng: Kể từ ngày 15 mars trở đi, những giờ xe ô-tô chạy đường Na cham — Cao-bằng sẽ đổi lại như sau này:

1° Từ Na cham lên Cao-bằng, chuyến tàu hỏa-xa thứ nhất chín giờ, ở Lang-sơn lên, thì xe ô-tô chạy.

2° Chạy đến Cao-bằng năm giờ chiều đến nơi.

3° Từ Cao bằng xuống Na-cham, xe chạy sáu giờ sáng.

4° Đến Na cham ba giờ chiều.

Pháp. Các quan đều xuống ngựa, vỗ tay cảm-tạ, rồi hỏi han mừng rỡ.

Đoạn thầy chưởng-giáo đưa các ngài đi xem từng thứ người một. Viên Châu-úy thỉnh các ngài vào nhà. Tới cổng, có một đoàn lính dõng chừng bốn, năm mươi tên, bồng súng đứng chào, hoa-lá đua chăng, cờ treo phấp-phới, kèn chúc mừng, tiếng pháo vang rứt là vui vẻ. Các ngài yên-tọa. M. Chu-Hinh đứng đọc một bài chúc mừng bằng Pháp văn. Rồi quan Công-sứ cũng đáp lại mấy lời, tỏ ý vui mừng lắm.

Rồi viên châu-úy mời các ngài thưởng mọi thứ rượu mùi và mở đại-tiệc thết đãi. Xong rồi viên chưởng giáo đưa các ngài ra thăm trường Pháp-Việt, chỗ học-trò tập giồng cây, chợ, máy xay thóc ra gạo trắng (mà không phải sàng sảy) bằng dòng nước chảy, suối nước nóng (như nước gần sôi) và dân phong cảnh vật ở Trình-thường.

Tối hôm ấy các ngài xơi cơm vào nghỉ ở nhà viên châu-úy. Những khi ăn tiệc, đều có bát-âm Mán, con hát Mèo, phường kèn Nhằng, diễn những bài kính-chúc nghe rứt êm đềm.

Sáng hôm sau, các quan xuôi thuyền về Lao-kay. Ai nấy đều tiến hành các ngài đến bến đò; chờ cho thuyền nhổ xào, rồi mới trở về.

Hạt Trình-thường là nơi biên-viễn, lại là một chỗ hẻo lánh, nhờ ơn khai hóa này đã được đôi chút mở mang. Nay quan Công-sứ ngài mới phó lị mà ngài đã lưu tâm đến thì nhân dân miền này sẽ có nhiều hi vọng vậy.

Chu-lạc Sơn lai cảo

VIỆC KINH-ĐÔ

Lũ dân đói được bữa cỗ cưới sang. — Mới rồi tại làng Nam-phổ có nhà phú hào kia nhận khi làm lễ cưới, cỗ bàn bày dọn linh đình, tự cỗ nhứt cho chí cỗ ba có đến trăm người ăn, trước khi cỗ bàn dọn sẵn thì có một bọn dân tất cả nam phụ lão ấu chừng hơn một trăm người, kéo vào chật một rạp, trong bọn ấy có mấy người đứng trước thưa rằng: nay chúng tôi xin mừng cả hai họ vậy nghĩa Tần-Trần lại mừng cho cậu rể có râu được bách niên giai lão, thì chúng tôi rất lấy làm vui sướng.

Ông chủ nhà nghe dứt lời cũng lấy làm vui lòng, nghĩ rằng: nhà mình có sự khánh hỉ mà được lắm người vào chúc, thì cũng vui lòng, nhưng trong lại bọn ấy thì phần nhiều áo quần lam lũ, trạng mạo bần cùng, thì cũng biết rằng chúng nó định vào chúc khánh để khất lần thì ông đã toan lấy vài trăm đồng xu để cho bọn ấy, lại biểu lấy chai rượu rót cho một vài người đứng trước bọn ấy nếm, thì chúng nó đã biết ý trước mà nói rằng: chúng tôi chẳng phải đến đây mà xin một đôi đồng xu, vì số ấy không có thể cứu mạng người sống trong năm bảy bữa để mà đi kiếm thế sanh hoạt khác, nên chúng tôi đến đây cốt để xin ngài một bữa cỗ họa may những vật cao lương mỹ vị nó bổ ích được nhiều, và trong bọn chúng tôi đây có kẻ bốn năm ngày chưa được một bữa cơm, nay chừ thấy cỗ dọn ra sẵn đó thì rất là thèm quá, thì đã sẵn cỗ đó chúng tôi vào ăn. Nói xong bết thảy kéo vào ngồi đông chật cả mấy dòng cỗ. Ông chủ nhà cùng hai họ trông thấy rất ngạc nhiên mà nghĩ rằng chúng nó đói quá mà làm càn, nhưng cũng có phép tắc, không đến nỗi tự do thái quá thì nghĩ cũng đáng thương cũng còn hơn là những đứa vô-loại, vì cơ hàn thiết thân mà sinh ra trộm cướp, nên thấy đều vui mừng mà khiến người nhà chăm nom cho bọn ấy ăn được no đã.

Bọn ấy ăn xong đều đứng dậy lạy tạ ơn mà ra về.

Ấy dân đói mà phải làm những điều phi-thường như tế thì xem cái tình-trạng cũng đáng lo mong về nên cứu giúp vậy.

Agents d'Annonces en Europe
POUR LE
« TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN »
Sté Mutuelle de Publicité
14, Rue Rougemont, PARIS (IXe)

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG-BÌNH

Nông vụ tiêu tức. — Mùa tháng năm sắp đến đây, hiện trạng như thế này: về huyện Lệ-thủy, phủ Quảng-ninh và huyện Bố-trạch, điền-hoa có phần tươi tốt lắm, còn về huyện Tuyên-hóa và phủ Quảng-trạch, thì có hơi kém hơn.

Hiện bây giờ chỉ cần mưa lắm, có mưa to, thì mùa sau mới mong phong nẫm được.

Tình mệnh nhân-dân ở bản tỉnh rất quan hệ đến vụ lúa tháng năm này, vì rằng vụ trước đã mất sạch, thóc cao gạo kém cái nỗi cơ cần đã lên đến cực điểm rồi, nay chỉ đang trông về mùa sắp đến này thôi.

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được hưởng biện rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các hiệt quí ông nào mua thì gửi liền cho; nhỡ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. " Mua báo thì tính từ lúc hoặc mồng một tháng hay trở đi cho gọn.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.
Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra ráo phổi làm cho hay ho vật uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ!
Bát thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.
Ấy là:
Thuốc nước bổ huyết
MAU BỔ 1$40

Agents d'Annonces en Europe:
L. MAYENCE & Cie
9, Rue Trouchet PARIS
19, 21, 23, Leicester Sq. LONDRES

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng dạ dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.
Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:
Elixir Tridigestif
có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.
Giá mỗi chai: 1$40
Có bán tại: Nhà Ba-chuông, Hanoi

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm sáo cũng có bán từ mùng giờ sáng.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:
ABLENNOL
là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất: Santalol chất: Salol và chất: Uroformine
Giá 1$30 một hộp

Nếu ai mắc phải bệnh tình « lậu về giang-mai » dù lâu hay mới, dù nặng hay nhẹ mà muốn được mau khỏi, không tốn tiền lại không hại về đường sinh dục, nên lập tức dùng thuốc của hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, n° 46, Rue Principale Bùi-cầu, vì bổn ấy là một nhà chuyên-trị bệnh thuốc bệnh tình đã có tiếng không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen và mình tạ ở các nơi gửi lại.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.
Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.
Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là:
Cachets du Docteur Rascol
0$60 mỗi ống sáu cachets

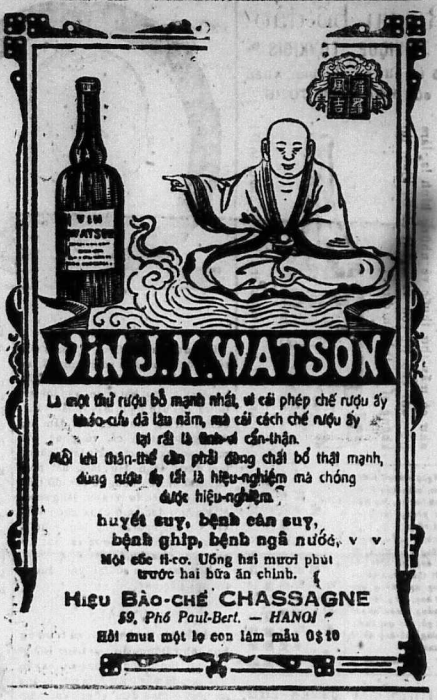
HỎI CÁC NGƯỜI MẮC BỆNH TRĨ,
nếu các ông đã dùng đủ các món thuốc rồi mà chưa khỏi thì nên mua thứ thuốc bôi POMMADE ROYER, dùng độ ngày lập tức mà chóng khỏi, thực. Ở Paris bổ tại hiệu bào chế DUPUY, 175, R. St Martin. Ở Hanoi: nhà thuốc LAFON & LACAZE.

Lại về chốn cũ

Hiệu **LỢI-THÁI** *bán đồ vàng bạc có lời kính-cáo để quý-khách gần xa được biết nay bản-hiệu lại giọn về nhà cũ số 108, 110, phố hàng Bạc, Hanoi.*
Quý-khách chiếu-cố xin cứ gửi thư và tiền đặt về, bản-hiệu sẽ chiếu theo thời-giá mà gửi hàng đến tận nơi.

祥和裕
YU-WO-TSEONG
VENTE EN GROS
68, Rue des Cantonnais, 68
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE n° 208

Mẫu-hiệu có bán buôn các thứ nón mũ, hàng bít mẫu lắm, hàng thật tốt, giá thật rẻ.
Có bán cả hàng ta (Bắc-kỳ) như the, nuyền, khăn, lọn, hàng, quế, nón nón có hàng Saigon như khăn, the, nón nón.
Hay mới có đủ nón mới, lông thâm, mượn đưa có mới mốn rộng khổ. Những hàng này bên bạn hàng tìm, như không bán lẻ có không có mẫu gửi đi các tỉnh, vì hàng còn nguyên không thể cắt được.
Quí-khách ở gần nên đến bản-hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư về, bản-hiệu sẽ gửi ngay theo mandat remboursement.
Kính-bạch
YU-WO-TSEONG
3010

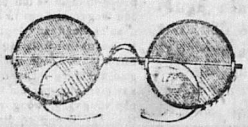

Là một thứ rượu bổ mạnh nhất, vì cái phép chế rượu ấy thầy-cả đã lâu năm, mà cái cách chế rượu ấy lại rất là tinh-vi cẩn-thận.
Mỗi khi thần-thể cần phải dùng chất bổ thật mạnh, dùng rượu ấy tất là hiệu-nghiệm mà chóng được hiệu-nghiệm.
huyết suy, bệnh cần suy,
bệnh ghịp, bệnh ngã nước, v v
Một cốc ti-cơ. Uống hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.
HIỆU BÀO-CHẾ CHASSAGNE
59, Phố Paul-Bert. — HANOI
Hỏi mua một lọ con làm mẫu 0$10

C. J. BONNET
là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

KÍNH MỚI SANG

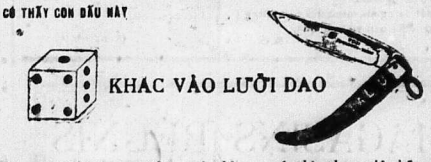
Kính mắt trắng, vành đồ-mã, gọng mạ vàng dùng đi nắng. Giá bán 1$70
Toàn đồi mồi (dùng đi nắng) Giá bán 1$00
Kính mắt trắn, vành đồi mồi, gọng bọc vàng dùng đi nắng) Giá bán 3 00
Xem sách: giá bán 2$80
Gửi đi thêm 0$26 tiền cước
Hộp đựng kính bằng Alluminium giá 0$50
BÁN TẠI HIỆU:
LY-SENG-BAO
42, Phố HANG BỒ, HANOI

THUẬN-THÀNH
Bottier — Chapelier
7, Rue des Caisses, Hanoi

Kính trình quí-khách,
Bản-hiệu mới sang nhiều mẫu đa đẹp, giốt cao-su Wood-Milne, dây giày (lacet) bán buôn giá hạ, xin mời các ngài chiếu cố.
NGUYỄN-TIẾN-HAM kính mời
Giá giầy ở ca-ta-lô số 6 cửa bản-hiệu, nay xin tính hạ giá ở tarif n° 7 hạ nhiều

CÓ THỢ CON DẤU NÀY

KHẮC VÀO LƯỠI DAO
thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền.
PACHOD Frères & Cie LYON
2004

ŒNO KOLA COCA
RƯỢU BỔ
酗 補
J. BLANC *(đệ nhất hạng bào-chế)*
Ông L. BLANC *(người nối-nghiệp)*
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán 2$40 một lít
Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每晚午各啞每各啞沒喉疆欺喫精
Bán tại: Hiệu Bào-chế J. BLANC
31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi
2099

CÁC NHÀ THẦU KHOÁN! CÁC NHÀ CHỦ MỎ!
NÊN CẦN THẬN!!!
VỀ VIỆC KHÍ DỤNG MÒN MÔI ĐI.
NÊN MUA KHÍ DỤNG
S.A.C.M. TOÀN BANG THÉP NGUYÊN
CÓ THỂ DÙNG ĐẾN KHI MÒN HẾT MỚI THÔI
CÓ CHỨA SẴN NHIỀU — TIỆP ĐƯỢC THƯ CỐN NANG NGAY
CÓ CÁC KIỂU ĐỂ ĐẶT CÁC MÁY
Cho các nhà máy, nhà máy điện, máy tàu, có đủ dùng về đóng nguyệp, v v
Sté ANONYME de CONSTRUCTIONS MECANIQUES à HAIPHONG. | Giây nói: | Tên viết tắt: CABESTAN

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC
MỘT TRIỆU
hoặc 500.000, hoặc 200.000, hoặc 100.000 quan
Muốn được một số tiền ấy, nên mua một cái vé
CRÉDIT NATIONAL 1920
Nếu mua vé thì giá 20 quan, nên thì đóng làm 20 tháng mỗi tháng là mười quan. Rồi tiền nào, tiền được ngay cái vé, giống mình có quyền rõ-ràng, nói về lãng để thì được số tiền. Mình chỉ nhận khi đánh của một tí. Thật hiểu như không nghĩ đến, mà số được đó nhà cước rất rẻ, lại được có quyền sở-hữu một cái vé rất quý có sinh ra-tức.
Vé Crédit National mỗi năm làm 4 kỳ độ cuối rất rẻ: 15 tor Janvier, 1er Février, 1er Avril, 1er Mai, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre.
Mỗi lần rút số ra:

1 lô	MỘT TRIỆU
1 lô	500.000 quan
2 lô	200.000 quan
3 lô	100.000 quan
5 lô	50.000 quan

Tiền rất số làm kỳ trong một năm cộng là 20 triệu quan
Như vậy rất số cũng để trăng lắm
Muốn dự các cuộc rút số kỳ, nên gửi 20 quan cho ông chủ-nhiệm nhà:
BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE (France) R. C. 8576
Việc bán vé này theo như lời ngày 22 Mars 1920, các nhà mua vé được đủ điều nhắc chắn!

Certifié l'insertion
Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn
Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)